

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΣΑΝ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ τραινάκι διέσχισε την Κύπρο η σειρά παραστάσεων του έργου του Κάρλο Γκολντόνι «Υπηρέτης δυο αφεντάδων» από το Θέατρο Κάτια Δανδουλάκη. Η παράσταση είχε τόση κίνηση, τόσο ρυθμό που έδινε την εντύπωση ότι κινείτο και πριν την έναρξή της και μετά από το τέλος της. Και παρ' όλο που στην Κύπρο είδαμε τις τελευταίες παραστάσεις, μετά από μια μακρά και γεμάτη αθηναϊκή σαιζόν, το εσωτερικό ρολόι του έργου δούλευε θαυμάσια, το ρυθμικό σχέδιο τηρήθηκε πλήρως, ούτε κοιλίες, ούτε κουρασμένη βιασύνη, όπως τυγχάνει να βλέπουμε στις τελευταίες χαλαρωμένες παραστάσεις κάποιων δικών μας παραγωγικών, εξ αρχής πιο πλαδαρών από τη σφριγγλή παράσταση του Γκολντόνι.

Το σκηνοθέτη Κώστα Αρβανιτάκης τον γνωρίσαμε πέρσι στην παραγωγή της μικρής σκηνής του ΘΟΚ του έργου του Μάμμετ «Ο Αμερικάνικος Βούβαλος» και στην καθόδο στην Κύπρο του «Θεάτρου του Νότου» με τον «Οίκο των Ασερ» του Πω. Ο τρόπος με τον οποίο ο Αρβανιτάκης χειρίστηκε το τόσο διαφορετικό υλικό των τριών αυτών έργων αποδεικνύει ότι ο σκηνοθέτης γνωρίζει τις ιδιαιτερότητες της στυλιστικής υφής του κάθε λογοτεχνικού είδους και την αισθητική της εποχής, και μέσα απ' αυτά ξέρεει ν' ακούει την ιδιόμορφη φωνή του δημιουργού που διακριτικά υποβάλλει εισηγήσεις για τη σύγχρονη σκηνική μετενσάρκωση του.

Έτσι από το διακοπτόμενο μωρμουρητό του αμερικανικού λεξιπενούς διαλόγου του

«Υπηρέτης δυο αφεντάδων»

Ελεύθερη απόδοση: Μάριος Πλωρίτης
Σκηνοθεσία: Κωνσταντίνος Αρβανιτάκης
Σκηνικά-Κοστούμια: Γιώργος Πάτσας
Μουσική: Σταμάτης Κραουνάκης
Στίχοι: Μ. Πλωρίτης-Κ. Αρβανιτάκης
Χορογραφίες: Δημήτρης Παπάζογλου
Φωτισμοί: Ελευθερία Ντέκου

Μάμμετ βγήκε το βαθύ ψυχολογικό αποτύπωμα των ανθρωπίνων σχέσεων. Μέσα από την εκλεπτυσμένη εξπρεσιονιστική υποκριτική και πλαστική манιέρα των ηθοποιών αναπαραστήθηκε το μυστηριώδες λογοτέχνημα του Πω.

Ό,τι αφορά τον Γκολντόνι ο σκηνοθέτης είχε στη διάθεσή του τη μετάφραση του Πλωρίτη, λόγια καθώς δικαιολογημένη σ' όλα της τα στοιχεία, ειδικά στη διαφοροποίηση του γλωσσικού στυλ κατά πρόσωπα, αλλά ταυτόχρονα απόλυτα θεατρική, κυρίως λόγω της μελετημένης διανομής του γλωσσικού βάρους στη σκηνική δράση. Ένα τέτοιο «τρεχούμενο» κείμενο, χωρίς κόμβους, επιτρέπει στην παράσταση να κυλά μ' ένα ανάλαφρο, αλλά σταθερό ρυθμό. Ο Αρβανιτάκης την κάνει «αλυσιδωτή», όπου η μια ατάκα συνδέεται με την άλλη, η χειρονομία του ενός προσώπου προκαλεί την κίνηση του άλλου, και το γαϊτανάκι του λόγου και της κίνησης τρέχει και ελίσσεται στις

Παίζουν: Γιάννης Μιχαλόπουλος, Γεωργία Αποστόλου, Λιπάμπης Γιωτόπουλος, Θοδωρής Αθερίδης, Αγγελική Δημητρακοπούλου, Στέλιος Μάννας, Κυριάκος Βελισσάρης, Κατερίνα Λάπου, Κάτια Δανδουλάκη, Γιώργος Κορμανός.

πτυχές της υπόθεσης. Η κινητικότητα «διαπερνά» όλα τα επίπεδα της παραγωγής. Τα ζωγραφισμένα ξύλινα ταμπλώ των σκηνικών (Γ. Πάτσας) κινούνται σε συνεχή διαμόρφωση του χώρου, τα τραγούδια (πολύ ωραία, του Σταμάτη Κραουνάκη) ξεπηδούν σαν μουσικοί πίδακες από τον πεζό λόγο, που ομαλά μεταμορφώνεται σε πνευματώδεις στίχους των Πλωρίτη και Αρβανιτάκη και πάλι καταλήγει στη ροή του κειμένου. Με τον ίδιο τρόπο, από τη ρέουσα σκηνική δράση φτιάχνονται οι μικρές παντομίμες (μεταξύ της Κλαρίσας και του Σύλβιο, μεταξύ του Τρουφαλτίνου και των αχθοφόρων κ.λπ.). Όλα αυτά, έντεχνη διαφοροποίηση του γλωσσικού ύψους και της πλαστικής, οι άριες, οι παντομίμες αποδόθηκαν από το σύνολο των ερμηνευτών με θαυμάσια τεχνική και καλή αίσθηση μέτρου. Το πολύ καλό αποτέλεσμα συνέβαλε στη γόνιμη παράσταση της μακροζωίας και της διαχρονικής αίγλης του Γκολντόνι σαν πολύ ζωντανό

θεατρικού συγγραφέα ανανεώνοντας τις συστάσεις του στο συγκεκριμένο σημερινό ελληνικό κοινό. Αυτά τα λέω επειδή κάποτε συμβαίνει το εξής παράξενο: οι αποτυχημένες παραστάσεις χρεώνονται στο λογαριασμό των καθόλα αθώων κλασικών δραματουργών με την κλισέ βλακεία, ότι δεν ικανοποιούν τις προδιαγραφές για ένα σύγχρονο θέατρο (αυτό έπαθε φέτος ο Όσκαρ Ουάιλντ μετά από την παράσταση του ΘΟΚ).

Η πρωταγωνίστρια της παράστασης Κάτια Δανδουλάκη, παρ' όλο που υπηρετεί όπως τον Τρουφαλτίνο της, δυο αφεντάδες, την τηλεόραση και το Θέατρο, τον ένα σίγουρα δεν τον κοροϊδεύει και δείχνει απόλυτη αφοσίωση στο στόχο της ποιότητας. Ήμουν τυχερή να δω στην Αθήνα τις δυο παραγωγές των τσεχικών έργων του «Γλάρου» και του «Βυσσινόκηπου» σε σκηνοθεσία του Γιούρι Λιομπίμωφ, παλιάς μου λατρείας, και εντυπωσιάστηκα με τον πλήρη συγχρονισμό της ηθοποιού με την πανέξυπνη ανάλυση των τσεχικών κειμένων και την ικανότητά της να υιοθετήσει το είδος της υποκριτικής που διδάσκει ο Λιομπίμωφ: το συνδυασμό της βαθιάς ψυχολογικής ενδοσκόπησης των χαρακτήρων με την οξεία, ακριβή, ανάγλυφη και ευδιάκριτη έκφραση. Οι επιλογές των έργων και των σκηνοθετών τιμούν την ηθοποιό, όπως την τιμά και ο ωραίος τρόπος να βγει από τα δύσκολα του Τσέχωφ και του Στρινμπεργκ μ' ένα καταπληκτικό σάλτο του Τρουφαλτίνο.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ